

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Staatssecretaris Karremans

Directie Communicatie

Bezoekadres:

Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

5.1.2e

M 5.1.2e

5.1.2e @minvws.nl

Datum

9 mei 2025

Aantal pagina's

3

memo

Interviews RTL + Bar Laat over campagne Nee tegen
vapen

Beste Vincent,

Maandag gaat de campagne 'Nee tegen vaper' van start. Hierover heb je nu twee interviews gepland staan: 's middags met RTL Nieuws en 's avonds bij de talkshow Bar Laat. In deze memo vind je de kernboodschap, de Q&A's en informatie over de campagne.

Interview RTL (14:00 uur) zal vooral gaan over de campagne maar ook reactie op een RTL-nieuwspanel onderzoek over vaper dat dit weekend loopt. Uitkomsten dus nog onbekend.

Tijdens je lunch (12:30 uur – 13:00 uur) maandag kunnen we RTL even doorspreken. 5.1.2e sluit dan ook aan.

Vorbereidingsmoment voor **Bar Laat** (ook met 5.1.2e) staat nu in de agenda vanaf 14:30 uur. Tijdens je reistijd naar Rotterdam. We horen maandagochtend pas meer over de andere tafelgasten. Zodra we die info hebben, komt het ook jouw kant op.

Fijn weekend!

5.1.2e

Kernboodschap

Directie Communicatie

Datum

8 mei 2025

- Vandaag starten we met de nieuwe landelijke voorlichtingscampagne 'Nee tegen vaper'.
- Vapes hebben bij veel ouders onterecht een imago dat ze minder schadelijk zijn dan sigaretten.
- Dat moeten we samen zo snel mogelijk uit de wereld helpen. Uit onderzoek weten we dat je als ouder een cruciale rol kunt spelen om te voorkomen dat je kind begint met vaper. Je hebt echt meer invloed dan je misschien denkt.
- Want vapes zijn niet onschuldig. De verhalen van kinderen en volwassenen die in acute, levensbedreigende situaties terecht komen door vapes zijn weerzinwekkend. En het gebeurt veel teveel:
 - o 1 op de 4 van de jongeren tussen de 12 jaar en de 16 jaar heeft ooit gevaper.
 - o 1 op de 7 van de jongeren doet het zelfs maandelijks.
 - o 1 op de 10 kinderen van 12 jaar heeft al eens heeft gevaper.
 - o Bijna 1 op de 3 jongeren van 12 tot en met 16 jaar die vaper, doet dat dagelijks.
- Vapes bevatten vaak heel veel nicotine, soms zelfs tot 400 keer de hoeveelheid nicotine van een sigaret.
- Omdat nicotine na heroïne en crack de meest verslavende drug is die er bestaat, zijn vapes sterk verslavend.
- Ik doe daarom ook wat ik kan om dit probleem aan te pakken.
- We werken nu hard aan de acties uit het actieplan tegen vaper.
- Dit actieplan heeft 3 sporen:
 - o 1. Tegengaan illegale handel;
 - o 2. Beginnen met vaper voorkomen;
 - o 3. Stoppen met vaper stimuleren en vapers daarbij ondersteunen.
- De campagne is erop gericht ouders te informeren over de schadelijkheid van vaper, daarover tijdig te praten met hun kinderen en samen nee te zeggen tegen vaper.
- De campagne is vanaf 12 mei online te zien en te horen op radio. Ouders krijgen op neetegenvaper.nl onder andere handvatten over hoe je met je kind het beste praat over vaper.
- Als onderdeel van de campagne kunnen ouders na de zomervakantie deelnemen aan een nationale online ouderavond onder leiding van experts en opvoedkundigen.
- Want we moeten doen wat we kunnen om te zorgen dat kinderen niet meer door vaper in het ziekenhuis terecht komen met levensbedreigende longontstekingen, klaplongen of longbloedingen.

Is het een bekend probleem? Erkennen we het? Zo ja, wat is het probleem? En wie heeft er op welke manier last van?

- Het probleem met vaperende jongeren is heel serieus.
 - o 1 op de 4 van de jongeren tussen de 12 jaar en de 16 jaar heeft ooit gevaper.
 - o 1 op de 7 van de jongeren doet het zelfs maandelijks.
 - o 1 op de 10 kinderen van 12 jaar heeft al eens heeft gevaper.
 - o Bijna 1 op de 3 jongeren van 12 tot en met 16 jaar die vaper, doet dat dagelijks.
- Er zit vaak heel veel nicotine in vapes. Soms zelfs tot 400 keer de hoeveelheid nicotine van een sigaret. Omdat nicotine na heroïne en crack de meest verslavende drug is die er bestaat, zijn vapes sterk verslavend.
- Naast verslaving belanden er dus gebruikers in het ziekenhuis met ernstige gezondheidsproblemen door te vaper.

Wat zijn de (maatschappelijke) kosten/gevolgen van het probleem? /

Directie Communicatie

Datum

8 mei 2025

- RTL Nieuws meldde afgelopen week dat zeker vijf Nederlanders bijna zijn overleden na het gebruiken van een vape.
- Vier van hen lagen voor langere tijd in kunstmatige coma.
- Volgens artsen zijn de vijf patiënten 'door het oog van de naald gekropen'.
- Ze gebruikten allemaal verschillende merken van de elektronische sigaret met verschillende smaakjes, die allemaal illegaal zijn in Nederland.
- Meerdere ziekenhuizen melden klaplongen na vaperen, longontstekingen, ontstekingen van de longblaasjes met littekens tot gevolg en longziekte COPD.
- Minstens acht ziekenhuizen zagen patiënten met astma-aanvallen. Daarbij ging het vooral om jongeren.
- Ons eigen beeld: Deze ernstige klachten in de media zijn mogelijk het topje van de ijsberg. Onderzoek van het RIVM laat zien dat driekwart van de vapers gezondheidsklachten ervaart. Het gaat hierbij om klachten zoals hoesten, irritatie in de keel, keelpijn en ook benauwdheid of misselijkheid.
- In december vorig jaar kwam naar buiten dat er bij een meldpunt van het NVK (NL'se Vereniging Kindergeneeskunde) 14 ernstige gevallen bij kinderen als gevolg van vaperen waren gemeld.
- Zorgwekkend is dat sinds december bij dat meldpunt nog 7 gevallen zijn gemeld. Bij de meeste van deze gemelde kinderen was ziekenhuisopname nodig.

Waarom werkt de huidige oplossing(en) niet? Wat hebben we in het verleden gedaan en waarom werkt dat onvoldoende?

- Ondanks dat Nederland in de Europese voorhoede zit om roken en vaperen tegen te gaan – bijvoorbeeld met een verbod op smaakjes – is het aantal jongeren dat vaperen hoog.
- Daarom zijn we gekomen met het actieplan tegen vaperen.
- Met heldere doelstellingen/KPI's.
- Uit onderzoek blijkt dat in 2023 14,3% van de scholieren (12 t/m 16 jaar) in de laatste maand een vape hadden gebruikt. In 2025 moet dit gedaald zijn naar 12% en in 2027, aan het einde van deze kabinetsperiode, moet dit zijn teruggebracht naar maximaal 10%.

Is er een call to action?

- Vapers hebben bij veel ouders onterecht een imago dat ze minder schadelijk zijn dan sigaretten.
- Dat moeten we samen zo snel mogelijk uit de wereld helpen. Uit onderzoek weten we dat je als ouder een cruciale rol kunt spelen om te voorkomen dat je kind begint met vaperen. Je hebt echt meer invloed dan je misschien denkt. Ga daarom in gesprek met je kinderen.

Wat kunnen of gaan we aan het probleem doen

Directie Communicatie

Datum
8 mei 2025

- We hebben een **actieplan tegen vaperen** gelanceerd. Dat is gericht op 3 pijlers:
- **1) Illegale handel:** De NVWA heeft structureel meer geld gekregen voor handhaving, nieuwe wettelijke bevoegdheden en gaat hogere boetes uitdelen om illegale vapes harder aan te pakken. Dat heeft er de afgelopen maanden voor gezorgd dat duizenden illegale vapes in beslag zijn genomen en vernietigd. Met het actieplan tegen vaperen blijven we onverminderd inzetten op een strakke aanpak.
- **2) Voorkomen:** Om af te rekenen met dit onterechte imago komen er dit jaar nog campagne-activiteiten gericht op ouders van middelbare scholieren over de schadelijkheid van vapes. Om er voor te zorgen dat vapes niet verkocht worden op plekken waar kinderen komen, mogen vapes alleen nog in speciaalzaken worden verkocht vanaf 2026.
- **3) Stoppen stimuleren:** Om stoppen verder te stimuleren onder vaperende jongeren krijgt het Trimbos-instituut in 2025 extra middelen om de beschikbare kennis over stoppen met vaperen te bundelen en daarbij de stoptrajecten beter te laten aansluiten op de behoeften van jongeren. Ook zal de website ikstopnu.nl worden uitgebreid met kennis die experts hebben verzameld over vaperen. Het kabinet gaat zich inzetten om succesvolle initiatieven op scholen om jongeren te helpen stoppen met vaperen te helpen verspreiden naar andere scholen.
- **De actie die vandaag start is de nieuwe landelijke voorlichtingscampagne 'Nee tegen vaperen'.**

Q&A's campagne vaperen

Waarom voert VWS de campagne 'Nee tegen vaperen'?

- VWS voert de campagne 'Nee tegen vaperen' met als doel ouders te informeren over de schadelijke gevolgen van vaperen en hen te motiveren om hier met hun kind over te praten.
- We willen jongeren beschermen tegen de schadelijke en verslavende effecten van vaperen, het gebruik onder jongeren stoppen en bijdragen aan een rook- en nicotinevrije generatie in 2040.
- De voorlichtingscampagne 'Nee tegen vaperen' is onderdeel van het Actieplan tegen vaperen dat we in maart aankondigden. Het Actieplan richt zich op drie sporen: het versterken van de handhaving op illegale vapes, het voorkomen dat jongeren beginnen met vaperen, en het stimuleren van stoppen met vaperen.

Waarom richt de campagne zich op ouders?

- Ouders spelen een cruciale rol in het voorkomen dat hun kind begint met vaperen, ze hebben namelijk meer invloed dan ze denken.
- De campagne roept daarom ouders op zich te laten informeren over de schadelijke gevolgen van vaperen. Daarnaast worden de ouders voorzien van handvatten om op tijd met hun kind over vaperen te praten door middel van heldere informatie over de schadelijke gevolgen van vaperen en met praktische hulpmiddelen zoals tips, voorbeeldzinnen en manieren om over vaperen te praten met hun kind.
- Hoe eerder een kind begint met vaperen, hoe groter de kans op een levenslange verslaving. Omdat bijna 1 op de 10 twaalfjarigen al eens heeft gevaperd, is het nodig dat ouders dit al aankaarten op een moment dat voor hen misschien nog te vroeg voelt.

Waar bestaat de campagne uit?

- De mediacampagne loopt van 12 mei tot en met 8 juni en wordt in het najaar hervat. De campagnematerialen bestaan uit twee radiospots, diverse social media-uitingen, posters voor scholen en sportclubs, een podcast en de campagnewebsite neetegenvapen.nl.
- In het najaar vindt er ook een nationale online ouderavond plaats en een activiteit gericht op jongeren. Voor beide campagneonderdelen geldt dat zowel experts als jongeren worden betrokken in de voorbereiding.

Directie Communicatie

Datum
8 mei 2025

Wanneer treden de hogere boetes en de wettelijke maatregelen in werking?

- Met het eerste deel zijn we al best ver. Per 1 januari 2026 gaan de boetes voor het online verkoopverbod en het supermarktverbod met 50% omhoog. Ook wordt dan het online aanbieden van een vape strafbaar gesteld. Dit kan per AMvB en dit gaat relatief snel.
- Voor een ander deel van de hogere boetes en nieuwe wettelijke bevoegdheden, is echt een wetswijziging nodig.
- Het gaat dan onder andere om het strafbaar stellen van op voorraad hebben van illegale vapes en hogere boetes voor overtredingen van de leeftijdsgrens, het rookverbod, smaakjesverbod en verpakkingseisen.
- 2027 is daarvoor realistisch.

Hoe monitort u of het actieplan werkt?

- Uit onderzoek blijkt dat in 2023 14,3% van de scholieren (12 t/m 16 jaar) in de laatste maand een vape hadden gebruikt. In 2025 moet dit gedaald zijn naar 12% en in 2027, aan het einde van deze kabinetsperiode, moet dit zijn teruggebracht naar maximaal 10%.
- De overheid kan het probleem niet alleen oplossen. Dat moet samen met de mensen om wie het gaat. Met jongeren, ouders, leraren en zorgverleners. Kortom, met iedereen die zich wil inzetten om het vaperen tegen te gaan.

Wat is ons eigen beeld van de medische gevolgen van vaperen? (Met dank aan VGP/Guido)

- RTL meldt dat er 5 mensen bijna zijn overleden als gevolg van vaperen. Weerzinwekkend. Deze ernstige klachten in de media zijn mogelijk het topje van de ijsberg.
- Onderzoek van het RIVM laat zien dat driekwart van de vapers gezondheidsklachten ervaart. Het gaat hierbij om klachten zoals hoesten, irritatie in de keel, keelpijn en ook benauwdheid of misselijkheid.
- In december vorig jaar kwam naar buiten dat er bij een meldpunt van het NVK (NL'se Vereniging Kindergeneeskunde) 14 ernstige gevallen bij kinderen als gevolg van vaperen waren gemeld.
- Zorgwekkend is dat sinds december bij dat meldpunt nog 7 gevallen zijn gemeld. Bij de meeste van deze gemelde kinderen was ziekenhuisopname nodig.
- Op dit moment voeren we de motie Paulusma en Tielen uit, dat is aangenomen bij het debat over burgerinitiatief 'Nicotinee' van afgelopen december en zijn we in gesprek met zorgverleners waaronder het meldpunt van de NVK en het RIVM om de dataverzameling te ondersteunen.
- Op deze manier krijgen we meer inzicht in de ziekenhuisopnames door vaperen.

- **Embargo tot maandag 12 mei 7.00 uur -**

Directie Communicatie

PERSBERICHT

Datum
8 mei 2025

Bijna 1 op de 10 kinderen van 12 jaar heeft al gevapet

Nieuwe overheidscampagne roept ouders op om tijdig met kinderen te praten over schadelijke gevolgen van vaperen

DEN HAAG, 12 mei 2025 - Vapen is niet alleen giftig, het verstoort ook de ontwikkeling van de hersenen en is supersnel verslavend. Onderzoek onder 12- tot en met 16-jarigen, uitgevoerd door Motivaction in opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), toont aan dat meer dan een kwart van hen al eens heeft gevapet. Van de 12-jarigen is dat bijna één op de tien. Bijna één op de drie jongeren van 12 tot en met 16 jaar die vaperen, doet dat dagelijks. Vandaag start de nieuwe landelijke voorlichtingscampagne 'Nee tegen vaperen'. De campagne is erop gericht om ouders te informeren over de schadelijkheid van vaperen, daarover tijdig te praten met hun kinderen en samen nee te zeggen tegen vaperen. De campagne is onderdeel van het Actieplan tegen vaperen van staatssecretaris Vincent Karremans (Jeugd, Preventie en Sport).

Staatssecretaris Vincent Karremans: "Dat 1 op de 10 kinderen van 12 jaar al eens heeft gevapet, maakt heel duidelijk hoe serieus het probleem is. Vapes bevatten vaak heel veel nicotine, soms zelfs tot 400 keer de hoeveelheid nicotine van een sigaret. Nicotine is na heroïne en crack de meest verslavende drug die er bestaat. Dus ook één keertje vaperen is heel risicovol. Daarom is het superbelangrijk dat ouders er op tijd thuis over praten met hun kinderen en samen nee zeggen tegen vaperen. Dat staat centraal in onze campagne. We moeten doen wat we kunnen om te zorgen dat kinderen niet meer door vaperen in het ziekenhuis terecht komen met levensbedreigende longontstekingen, klaplongen of longbloedingen."

Andere opvallende onderzoeksresultaten

- 1 op de 7 (14%) jongeren geeft aan dat als hen een vape wordt aangeboden, zij moeilijk nee kunnen zeggen.
- 1 op de 6 jongeren (16%) geeft aan dat zij zich soms onder druk gezet voelen om te vaperen.

Veel jongeren ervaren vapeverslaving

Dat vaperen verslavend is, wordt bevestigd in het Motivaction onderzoek in opdracht van VWS. Van de vaperende 12- tot en met 16-jarigen in dit onderzoek geeft 38 procent aan verslaafd te zijn aan vaperen. "Jongeren raken supersnel verslaafd aan vaperen, zonder dat ze het zelf doorhebben," zegt Prof. dr. Arnt Schellekens, Nationaal Rapporteur Verslavingen en

hoogleraar verslaving en psychiatrie aan de Radboudumc. "De hersenen van jongeren reageren sterker op beloning dan die van volwassenen, waardoor zij minder weerbaar zijn tegen de verleiding en vervolgens sneller en heftiger verslaafd raken."

Directie Communicatie

Datum
8 mei 2025

Visualisatie in Geocraft/Minecraft van circa 20.000 Nederlandse kinderen op het Malieveld - het aantal twaalfjarigen dat al eens heeft gevapet

Ouders spelen cruciale rol in campagne 'Nee tegen vaper'

In de bovenstaande afbeelding zijn de circa 20.000 (1 op de 10) twaalfjarige kinderen die ooit hebben gevapet visueel weergegeven op het Malieveld in Den Haag. Het virtueel gevulde Malieveld laat de omvang van het probleem zien. De campagne roept ouders op zich te laten informeren over de schadelijke gevolgen van vaperen en moedigt hen aan om met behulp van concrete handvatten op tijd met hun kind over vaperen te praten. Staatssecretaris Karremans: "Vapers hebben bij veel ouders onterecht een imago dat ze minder schadelijk zijn dan sigaretten. Dat moeten we samen zo snel mogelijk uit de wereld helpen. Uit onderzoek weten we dat je als ouder een cruciale rol kunt spelen om te voorkomen dat je kind begint met vaperen. Je hebt echt meer invloed dan je misschien denkt." Kijk voor tips op neetegenvaperen.nl

Actieplan tegen vaperen

De voorlichtingscampagne is onderdeel van een breder Actieplan tegen vaperen dat staatssecretaris Karremans medio maart presenteerde. Het plan richt zich op drie sporen: het tegengaan van illegale handel, het voorkomen dat jongeren beginnen met vaperen, en het stoppen met vaperen stimuleren en vapers daarbij ondersteunen. Het actieplan bevat onder meer extra bevoegdheden en extra geld voor de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit om de groeiende illegale handel tegen te gaan.

Voor de redactie:

Directie Communicatie

Over de campagne 'Nee tegen vaper'

De campagne is vanaf 12 mei online te zien en te horen op radio. Ouders krijgen op neetegenvaper.nl onder andere handvatten over hoe je met je kind het beste praat over vaper. Als onderdeel van de campagne kunnen ouders na de zomervakantie deelnemen aan een nationale online ouderavond onder leiding van experts en opvoedkundigen.

Datum

8 mei 2025

Over Minecraft (Geocraft)

GeoCraft is een educatief Minecraft-project waarbij heel Nederland is nagebouwd in de populaire game Minecraft. Het project is opgezet door GeoFort, in samenwerking met organisaties zoals de Vrije Universiteit Amsterdam en Rijkswaterstaat Met behulp van geografische data is een virtuele versie van Nederland gecreëerd die bestaat uit ongeveer 1.000 miljard Minecraft-blokken. Iedereen kan de 'Nee tegen vaper' omgeving bezoeken in Geocraft.